

Motion till riksdagen 2022/23:1730

av **Eva Lindh m.fl. (S)**

Förändrat skolvalssystem och förbud mot vinstjakt i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra skolvalssystemet samt förbjuda vinstuttag i skolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Marknaden är inget recept för att lösa skolans utmaningar. Privatiseringar och avregleringar har visat sig kosta pengar och öka segregationen inom skolan. Marknadiseringen av skolan har inneburit svårigheter för skolan att uppnå sitt kunskapsuppdrag och en skola för alla. Segregationen och skillnaderna i kunskap har ökat dramatiskt. Den bristande likvärdigheten har inneburit stora problem och 15–17 000 elever lämnade varje år grundskolan utan behörighet till gymnasiet.

Friskolor får idag samma ersättning som kommunala skolor – trots att kommunala skolor har ett större ansvar. Kommuner har, till skillnad från friskolor, genom skolpliktsansvaret en lagstadgad skyldighet att erbjuda alla barn i kommunen en plats. Friskolor överkompenseras och vinster försvinner till skolkoncerner, vilket leder till att resurser inte används på bästa sätt för en förbättrad skola för eleverna.

Marknadslösningarna på skolans område är inte förenliga med en jämlik skola för alla.

Friskolor kan idag ta ut hur mycket vinst de vill, vilket skapar incitament att sänka sina kostnader till bristningsgränsen. Vinstdrivande friskolor har idag en lägre lärartäthet och lägre lärarbehörighet jämfört med kommunala skolor. Våra barns utbildning får stå tillbaka samtidigt som de stora överskotten skickas till skatteparadis och investmentbolag i Luxemburg.

Nu krävs en förändring. Från orättvist resursfördelningssystem till att resurser fördelas efter behov. Från ett kravlöst godkännande av fristående skolor med vinstintresse till skärpta krav där resurserna stannar i verksamheten för elevernas bästa. Från orimliga antagningssystem till rättvist skolval med en modell som har hänsyn till närhet och

mångfald. Från sekretessbelagda uppgifter om hur skolan lyckas nå målen till öppna system.

Vi måste vända utvecklingen och bryta skolegregationen. Samhället ska styra skolans utveckling, inte marknaden. Om skolvalet ska bli rättvist för alla elever måste gemensam antagning ske och urvalsreglerna bli rättvisa. Det ska vara ordning och reda i svensk skola.

Vinstjakten hör inte hemma i svensk skola. Resurser ska användas till att förbättra skolresultaten – inte till stora vinstuttag. Samhället måste återta den demokratiska kontrollen över välfärden.

Eva Lindh (S)

Teresa Carvalho (S)

Mattias Ottosson (S)

Johan Löfstrand (S)

Johan Andersson (S)